

UCHWAŁA NR IV/.../2024
RADY MIEJSKIEJ W SKÓRCZU
z dnia 25 czerwca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Skórcz na lata 2024-2030.**

Na podstawie art. 7 ust. 1 i 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024, poz. 424), Rada Miejska w Skórczu uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Skórcz na lata 2024-2030 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XI/52/2011 Rady Miejskiej Skórcz z dnia 13 października 2011 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejskiej Skórcz.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Skórcz.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Anna Izgarszew
ADWOKAT

UCHWAŁA NR IV/.../2024
RADY MIEJSKIEJ W SKÓRCZU
z dnia 25 czerwca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Skórcz na lata 2024-2030.**

Na podstawie art. 7 ust. 1 i 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024, poz. 424), Rada Miejska w Skórczu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Skórcz na lata 2024-2030 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Skórcz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

*Smardziwo podstawa
prawn*
Anna Izgarszew
ADWOKAT

*Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr IV/.../2024
Rady Miejskiej w Skórczu
z dnia 25 czerwca 2024 r.*

**PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ
DLA GMINY MIEJSKIEJ SKÓRCZ
NA LATA 2024-2030**

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	3
1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	3
2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ.....	4
3. POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ	6
4. POLICYJNE STATYSTYKI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”	8
5. SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONUJĄCEGO W POLSCE SYSTEMU WSPARCIA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY.....	10
6. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	12
7. ADRESACI PROGRAMU	14
II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W MIEŚCIE	15
1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA.....	16
2. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH.....	17
2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W MIEŚCIE.....	18
2.2. PODMIOTY SPOZA MIASTA WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW MIASTA	26
3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY DOMOWEJ I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE.....	33
4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY.....	35
4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM.....	35
4.3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ	41
5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM	44
6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	44
III. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....	48
1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU.....	48
2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA	49
IV. REALIZACJA PROGRAMU	55
1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY.....	55
2. MONITORING I EWALUACJA.....	55
3. FINANSOWANIE	56
SPIS TABEL I WYKRESÓW.....	57

I. WPROWADZENIE

1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domową można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Na potrzeby niniejszego Programu najbardziej odpowiednią definicją przemocy jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424). Artykuł 2. tejże ustawy **definiuje przemoc domową** jako *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.”*

Ustawa definiuje również **osoby doznające przemocy domowej**. W rozumieniu obowiązujących przepisów osoby, wobec których jest stosowana przemoc domowa, to:

- a) małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

h) małoletni;

i) małoletni będący świadkami przemocy domowej.

W rozumieniu przepisów ustawy osoba stosująca przemoc domową to pełnoletni, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób wskazanych w ustawie jako osoby doznające przemocy, a z kolei świadek przemocy domowej to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej. Należy również zaznaczyć, że małoletni, będący świadkiem przemocy domowej, automatycznie otrzyma status osoby doznającej przemocy.

2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ

Odwołując się m.in. do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, można wyróżnić następujące podstawowe rodzaje przemocy: **fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną i cyberprzemoc**. Rozszerzenie tych pojęć przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy

rodzaje przemocy	formy
fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.
psychiczna	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się postuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.
seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieśczoł i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej lub uzyskania samodzielności finansowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny itp.
cyberprzemoc	działania i zaniechania istotnie naruszające prywatność lub wzbudzające poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej, innymi słowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” i ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Przemoc może pojawić się w każdym domu, nie ma ona związku ani ze statusem społecznym rodziny, ani miejscem zamieszkania, a osobami doznającymi przemocy domowej

bywają zarówno mieszkańcy dużych miast, jak i mniejszych miejscowościach czy wsi. Osobami doznającymi przemocy domowej są na ogół **kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni**. Kategorią osób doznających przemocy, o których mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi.

Seniorzy narażeni są na wszystkie rodzaje przemocy, choć w tej grupie wiekowej przemoc ma swoją specyfikę. Osoby pracujące z osobami starszymi (pracownicy socjalni, pielęgniarki, geriatrzy) zauważają, że w odniesieniu do seniorów przemoc dotyczy najczęściej zaniedbania i wykorzystywania materialnego.

Najczęstszym objawem obserwowanym u osób doznających przemocy jest wyuczona bezradność. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi, nie będzie to miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych.

Wyuczona bezradność prowadzi do wielu negatywnych skutków, które mogą przejawiać się w trzech sferach:

- **deficyty poznawcze**, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc;
- **deficyty motywacyjne**, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygnowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację;
- **deficyty emocjonalne**, które objawiają się stanami apatii, lęku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

Osoba doznająca przemocy, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości. Wielu osobom doznającym przemocy udaje się przeciwstawić stosującemu przemoc, niemniej jednak większość **potrzebuje pomocy innych**. Bez odpowiedniego wsparcia osoby doznające przemocy nigdy nie zdobędą się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec nich przemocy.

Osoba, której życie lub zdrowie może być zagrożone powinna też pamiętać, by jak najszybciej zawiadomić Policję, bo szybka reakcja umożliwi nie tylko zapewnienie ochrony, ale także wszczęcie odpowiednich procedur i zabezpieczenie dowodów zdarzenia. W przypadku doznania obrażeń ciała osoba doznająca przemocy powinna zgłosić się do lekarza w celu udzielenia pomocy medycznej. Może także zażądać wystawienia

zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy.

3. POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

1. poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
2. interwencji kryzysowej i wsparcia;
3. ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
4. zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
5. badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
6. zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Osobie doznającej przemocy domowej udziela się informacji o dostępnych formach wsparcia wymienionych w ust. 1.

Osoba, która doznaje przemocy domowej, może skorzystać także z porady prawnej i wsparcia psychologicznego, dzwoniąc pod dostępny całodobowo Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – 800 120 002. Na ten numer mogą dzwonić także osoby, które chcą w sposób anonimowy dokonać zgłoszenia.

Osoby korzystające z usług telefonu mają prawo nie ujawniać swoich danych personalnych. Na własne życzenie mogą jednak podać imię i nazwisko. Anonimowość zarówno dzwoniącego/ej, jak i konsultanta/teki tworzy bezpieczną przestrzeń do opowiedzenia o swoim doświadczeniu, uporządkowania przeżytych doświadczeń, nazwania problemu i wspólnego zastanowienia się nad możliwościami wyzwolenia się z krzywdzącej sytuacji.

Zgodnie z postanowieniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych.

W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić również przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową, kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone w ustawie działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych tworzonych w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, wynikających z postanowień ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, mających na celu udzielenie skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy oraz podjęcie działań wobec osoby stosującej przemoc domową w celu przeciwdziałania przemocy.

Narzędziem służącym przeciwdziałaniu przemocy domowej jest procedura „Niebieskie Karty”. To procedura interwencji wobec przemocy domowej, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Czynności te podejmowane są przez odpowiednie służby: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia i inne określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Kształt procedury oraz wzory formularzy określają przepisy szczegółowe.

Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie przez pracownika odpowiednich służb formularza „Niebieska Karta – A”. Osoba wszczynająca procedurę podejmuje działania interwencyjne mające na celu osobie doznającej przemocy zapewnienie bezpieczeństwa. Osobie doznającej przemocy przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”. Następnie

formularz „Niebieska Karta – A” przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego, gdzie dokument otrzymuje grupa diagnostyczno-pomocowa.

Osobę, która doznała przemocy, zaprasza się na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, gdzie dokonuje się analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z tą osobą opracowuje się indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań. Na posiedzeniu grupy wypełniany jest formularz „Niebieska Karta – C”. Grupa diagnostyczno-pomocowa wzywa osobę stosującą przemoc domową, dokonuje analizy sytuacji i na podstawie danych zawartych w formularzu „Niebieska Karta – D” dokonuje ustaleń dotyczących dalszych działań, zobowiązując osobę stosującą przemoc domową do ich realizacji.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje, gdy ustanie przemoc lub nastąpi rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań. O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty, które w niej uczestniczyły. W okresie dziewięciu kolejnych miesięcy sytuacja osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” jest monitorowana. Zespoły interdyscyplinarne oraz grupy diagnostyczno-pomocowe podejmują działania w ramach swoich kompetencji określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej i Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870). Procedura „Niebieskie Karty” przeprowadzana jest niezależnie od innych rodzajów postępowań, w szczególności postępowania karnego, cywilnego czy rodzinnego.

4. POLICYJNE STATYSTYKI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”

Statystyki policyjne, stanowiące dalece niewystarczające, ale nadal podstawowe źródło informacji o skali zjawiska przemocy domowej w kraju ujawniają, że w 2022 r. liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że doznały przemocy, wyniosła ogółem 71 631, z czego 51 935 stanowiły kobiety, 10 982 osoby małoletnie, zaś 8 714 mężczyźni. Funkcjonariusze Policji w 2022 r. wypełnili łącznie 61 645 formularzy „Niebieska Karta – A”. Szczegółowe dane za rok 2022 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za rok 2023

liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” (ogółem), w tym:	62 170
liczba formularzy wszczynających procedurę	54 029
liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy domowej w trakcie trwającej procedury	8 141

liczba osób doznających przemocy domowej (ogółem)	77 832
w tym kobiet	51 631
w tym mężczyzn	9 162
w tym małoletnich	17 039
liczba osób stosujących przemoc domową (ogółem)	63 016
w tym liczba kobiet	7 595
w tym liczba mężczyzn	55 225
w tym liczba nieletnich	196
liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu (ogółem)	30 261
w tym kobiet	2 171
w tym mężczyzn	28 079
w tym nieletnich	11
liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu (ogółem)	393
w tym kobiet	35
w tym mężczyzn	358
liczba osób stosujących przemoc domową będących jednocześnie pod wpływem alkoholu i środka działającego podobnie do alkoholu (ogółem)	142
w tym kobiet	8
w tym mężczyzn	134
liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej	611

Źródło: Formularz III/8, Sprawozdanie z podjętych przez policję działań wobec przemocy w rodzinie dotyczące procedury „Niebieskie Karty” – <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/201373,Przemoc-w-rodzinie-dane-od-2012-roku.html>

Prezentowane liczby dotyczą działań podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” wyłącznie przez Policję i nie obejmują danych dotyczących działalności innych podmiotów upoważnionych do zwalczania przemocy domowej. Przemoc domowa wiąże się z lękiem osób doznających przemocy i świadków przed ujawnianiem takich przypadków, w związku z czym bardzo trudno oszacować rzeczywistą skalę tego zjawiska.

W 2020 roku dzięki nowelizacji przepisów Policja otrzymała narzędzia do skuteczniejszej walki z osobami stosującymi przemoc domową. Obecnie policjanci mają możliwość wydać osobie stosującej przemoc **nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania** i jego bezpośredniego otoczenia lub **zakazu zbliżania się do mieszkania** i jego bezpośredniego otoczenia. Te nakazy lub zakazy mogą być wydane łącznie i obowiązują od momentu ich wydania.

Policjanci mają także prawo wydać nakaz lub zakaz podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy (w szczególności w wyniku zgłoszenia przez osobę doznającą przemocy, kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków).

Przepisy mówią, że osobie, wobec której wydany zostanie nakaz lub zakaz, przysługuje prawo zabrania ze sobą jedynie przedmiotów osobistego użytku i służących do świadczenia pracy oraz będących jej własnością zwierząt domowych. Ma także jednorazową możliwość zabrania z mieszkania w późniejszym terminie mienia stanowiącego jej własność, w obecności policjanta i po uzgodnieniu terminu z osobą dotkniętą przemocą domową.

W okresie obowiązywania nakazu lub zakazu policjanci są zobligowani do co najmniej trzykrotnego sprawdzenia, czy są one respektowane. Za niestosowanie się osoby do wydanego przez policję zakazu lub nakazu, kodeks wykroczeń przewiduje karę aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

5. SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONUJĄCEGO W POLSCE SYSTEMU WSPARCIA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY

Kwestie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia dla osób doznających przemocy były przedmiotem badania przeprowadzonego w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Respondentami były zarówno osoby dotknięte przemocą, które skorzystały ze wsparcia, jak i przedstawiciele instytucji i organizacji udzielających pomocy.

Badanie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia pokazało, iż wysoko oceniane jest interdyscyplinarne podejście w zakresie pomocy udzielanej osobom krzywdzonym. Pozytywnie oceniana jest praca zespołów interdyscyplinarnych oraz współpraca interdyscyplinarna na poziomie gmin, prowadzona

w celu obejmowania kompleksowym wsparciem osób doznających przemocy w rodzinie. Osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie pozytywnie oceniały współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, wskazując na możliwość szybkiej wymiany informacji i podejmowania decyzji.

Badania pokazały, że procedura „Niebieskie Karty” jest zdecydowanie podstawowym narzędziem wykorzystywanym w procesie obejmowania wsparciem osób doznających różnego rodzaju przemocy. Świadczą o tym, nie tylko opinie wyrażane na jej temat przez pracowników instytucji pomocowych, ale także to, że aż 90% badanych osób doznających przemocy, które objęte były pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji, była bądź jest objęta działaniem tej procedury. Wyniki badań pokazały, że wsparcie w ramach procedury „Niebieskie Karty” było oceniane pozytywnie, i w większości przypadków wsparcie to definitywnie bądź częściowo rozwiązuje problem.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 poz. 424) wprowadza nie tylko pojęcie przemocy domowej, ale przynosi aktualizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasad postępowania wobec osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową.

Ustawa poszerza zakres działań, jakie mogą być podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową, wprowadzając dodatkowo programy korekcyjno-edukacyjne lub psychologiczno-terapeutyczne. Programy te mają na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy. Po skierowaniu do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym osoba stosująca przemoc domową będzie **zobowiązana** zgłosić się do uczestnictwa w programie, ukończyć program w wyznaczonym terminie oraz dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o jego ukończeniu. Uporczywe niestosowanie się do wskazanych obowiązków może skutkować nałożeniem kary grzywny albo ograniczenia wolności.

W związku ze zmianą terminologii, odnoszącą się do definicji przemocy domowej, zmianom uległy również inne wskazane przez ustawę akty prawne, m.in. ustawa z 17.11.1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.), ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U.

z 2023 r. poz. 2151), ustawa z 6.06.1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37), ustawa z 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) oraz ustawa z 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177).

9 listopada 2023 r. został przyjęty Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który będzie realizowany w latach 2024-2030. Postanowienia programu przewidują kontynuację działań, które realizowane były dotychczas w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 oraz kolejne, uchwalane w perspektywach rocznych na lata: 2021, 2022 i 2023. Realizacja programu ma zwiększyć skuteczność pomocy i wsparcia osób zagrożonych oraz doznających przemocy domowej. Chodzi m.in. o zwiększenie działań profilaktycznych oraz lepszą dostępność i skuteczność ochrony osób, które doświadczają takiej przemocy. W programie ujęto także zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów, które realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Do najważniejszych rozwiązań Programu należą m.in.: podniesienie świadomości społecznej związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej; rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej; podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej; zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla osób, które doświadczają przemocy domowej; zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób, które zajmują się świadczeniem usług dla osób zagrożonych i doznających przemocy domowej.

6. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Niniejszy Program został opracowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Skórczu przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest zgodny z postanowieniami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424), która w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej”.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa dla samorządu gminnego także następujące zadania: prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Akty prawne wspomagające podejmowanie na terenie gminy działań na rzecz osób zagrożonych przemocą domową oraz doznających przemocy domowej, jak również osób stosujących przemoc domową i jej świadków, to również:

1. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.);
2. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
5. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177);
6. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1700 z późn. zm.);
7. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 z późn. zm.);
8. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571);
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725);
10. uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232);
11. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Skórcz na lata 2022-2028.

Realizacja działań wyznaczonych w Programie może także wymagać odwołania się do takich aktów prawnych, jak:

1. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809);
2. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17);
3. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37);
4. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127, z późn. zm.);
5. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.);
6. ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.);
7. ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1266);
8. ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914).

7. ADRESACI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej Orz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Skórcz na lata 2024-2030 jest adresowany w szczególności do rodzin i osób, które ze względu na przemoc domową wymagają wsparcia społecznego, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy oraz pozostałych mieszkańców gminy.

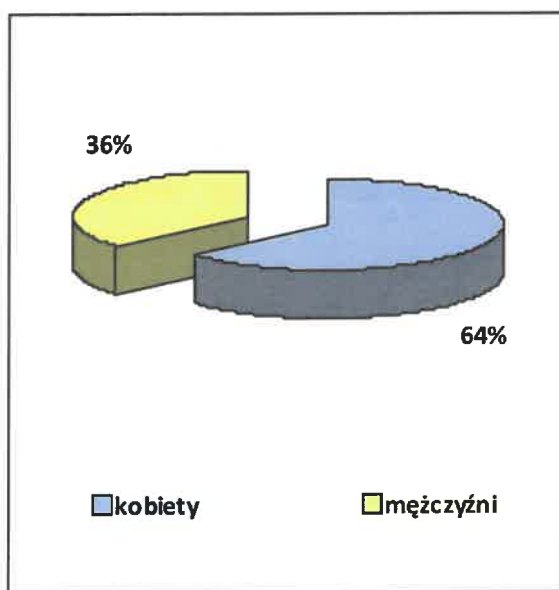
Zadaniem niniejszego Programu jest kontynuacja szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy domowej, jak i ochronę oraz pomoc osobom dotkniętym przemocą, podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc, a także zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W MIEŚCIE

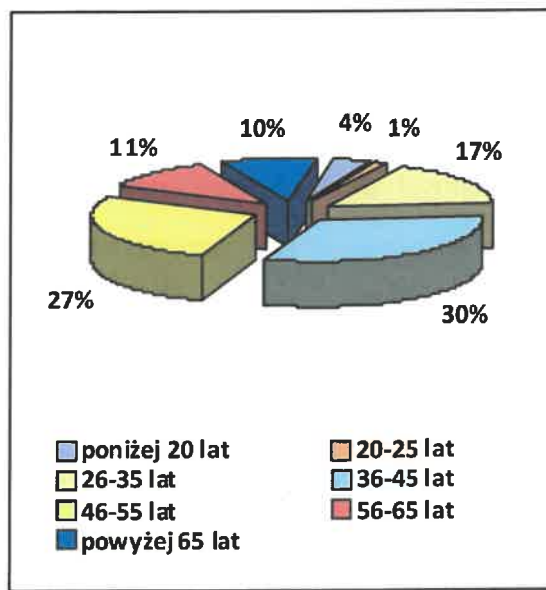
Diagnoza problemu przemocy domowej w mieście Skórcz została oparta na analizie dostępnych danych, tzw. źródeł zastanych oraz ankiet skierowanych do mieszkańców, przedstawicieli funkcjonujących w mieście placówek systemu oświaty oraz uczniów. Do analizy przedłożono 84 anonimowo wypełnione ankiety skierowane do dorosłych mieszkańców, 3 ankiety wypełnione przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie miasta oraz 40 ankiet skierowanych do uczniów ze szkół z terenu miasta. Zebrane dane uwzględniają rok 2022, gdyż zapisy Programu przygotowywane były w 2023 r., dlatego też we wskazanym okresie nie było pełnych danych za 2023 r.

Wśród respondentów ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców 64% stanowiły kobiety, a 36% mężczyźni. Najliczniej reprezentowane były grupy osób w wieku 36-45 lat (30%) oraz 46-55 lat (27%). Mniej licznie reprezentowane były grupy wiekowe 26-35 lat (17%) i 56-65 lat (11%), a także grupa osób powyżej 65. roku życia (10%). Znacznie mniejszy odsetek spośród badanych stanowiły osoby w wieku poniżej 20 lat (4%) i osoby w wieku 20-25 lat (1%). Strukturę ankietowanych wg kryterium płci i wieku ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 1. Struktura ankietowanych według kryterium płci

Wykres 2. Struktura respondentów według kryterium wieku

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość wśród ankietowanych stanowiły osoby mieszkające w mieście od urodzenia (63%), a następnie osoby zamieszkujące gminę od 3 do 68 lat (37%). Pod względem poziomu wykształcenia najliczniej reprezentowana była grupa osób

z wykształceniem wyższym (39%). Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym (27%) i średnim (26%) oraz podstawowym (6%) i gimnazjalnym (2%).

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział 40 uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu miasta, z czego połowę (50%) stanowiły kobiety, 43% mężczyźni, zaś 7% ankietowanych nie zadeklarowało przynależności płciowej. Uczniowie w wieku od 18 do 20 lat stanowili 55% tej próby, 38% ankietowanych stanowiły osoby w wieku od 13 do 15 lat, natomiast 7% badanych nie określiło swojego wieku. Wśród ogółu badanych 58% stanowiła młodzież ze szkół ponadpodstawowych, uczniowie ze szkół podstawowych stanowili 38% tej próby, natomiast 4% ankietowanych nie określiło rodzaju szkoły, do której uczęszcza.

1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

Skórcz jest gminą miejską położoną w południowej części województwa pomorskiego, w obrębie południowo-wschodniej części powiatu starogardzkiego. Miasto Skórcz graniczy z okalającą je wiejską gminą Skórcz, a także od południa z gminą Osiek. Powierzchnia miasta wynosi 3,67 km².

Najważniejszą gałęzią gospodarki Skórcza są usługi na rzecz ludności i rolnictwa z terenu miasta oraz gminy Skórcz, a także częściowo gmin Osiek i Smętowo Graniczne. Funkcją uzupełniającą jest lokalny przemysł przetwórstwa rolno-spożywczego, niewielki przemysł drzewny, meblarski i metalowy. Miasto jest również centrum administracji samorządowej gminy wiejskiej Skórcz.

Użytki rolne zajmują ok. 50,9% powierzchni miasta, zaś lasy stanowią ponad 7,6% jego terenu

Z końcem 2022 r. miasto liczyło ogółem 3 491 mieszkańców, w tym 1 758 kobiet, które stanowiły 50,36% ogółu ludności, a gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 951 osób na km². Dane odnoszące się do demografii przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Liczba mieszkańców miasta w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba mieszkańców ogółem	3 556	3 526	3 491
w tym kobiet	1 798	1 783	1 758

Dane Urzędu Miejskiego w Skórczu.

Tabela 4. Struktura wiekowa mieszkańców miasta w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	848	839	835
liczba osób w wieku produkcyjnym	2 262	2 250	2 201
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	446	437	455

Dane Urzędu Miejskiego w Skórczu.

W 2022 r. w zasobach miasta znajdowały się 63 mieszkania komunalne o łącznej powierzchni użytkowej 2 337 m² oraz 2 mieszkania socjalne o łącznej powierzchni 66 m².

W roku szkolnym 2022/2023 w mieście funkcjonowało 5 placówek wychowania przedszkolnego (2 przedszkola i 3 oddziały przedszkolne w szkołach) oraz 2 szkoły – podstawowa i ponadpodstawowa.

Działalność kulturalna w mieście skupia się wokół Miejskiego Ośrodka Kultury oraz Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Skórczu.

Mieszkańcy miasta mają zapewnioną opiekę w 2 niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej i w 7 prywatnych praktykach lekarskich. W mieście działają 2 apteki.

W latach 2020-2022 udział bezrobotnych w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym wynosił odpowiednio: 4,38%, 3,02%, 3,04%. Stopa bezrobocia w powiecie starogardzkim w rozpatrywanym okresie wynosiła 7,2%, 5,7%, i 5,8%. Na koniec 2022 r. na terenie miasta funkcjonowało 287 podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne. Najwięcej podmiotów gospodarczych w mieście prowadziło działalność w sferze budownictwa, handlu hurtowego i detalicznego oraz napraw pojazdów samochodowych, a także przetwórstwa przemysłowego.

Pomoc społeczną w mieście świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu, którego działalność często bywa uzupełniana przez współpracę z innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi czy Kościołem, co sprzyja poprawie efektywności działań podejmowanych w celu niwelowania skutków problemów społecznych dotyczących mieszkańców.

2. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH

Podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej zostały zebrane z instytucji i organów działających w mieście Skórcz. Uzupełniono je danymi pozyskanymi od instytucji, których działania obejmowały w latach 2020-2022 mieszkańców miasta.

2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W MIEŚCIE

Zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy domowej określa się instytucje i organizacje znajdujące się na terenie miasta lub obejmujące swoim zasięgiem działania jego mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz osób doznających przemocy i stosujących przemoc domową. Poniższa tabela zawiera dane adresowe jednostek działających w mieście i świadczących pomoc jego mieszkańcom.

Tabela 5. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w mieście

lp.	nazwa jednostki	adres
1.	Urząd Miejski w Skórczu	ul. Główna 40, 83-220 Skórcz
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
3.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy	
5.	Posterunek Policji w Skórczu	ul. Nowy Świat 2, 83-220 Skórcz
6.	Pelplińskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o.	ul. Główna 28, 83-220 Skórcz
7.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PULS” s.c.	ul. Dworcowa 4, 83-220 Skórcz

Dane Urzędu Miejskiego w Skórczu.

Urząd Miejski w ramach realizacji zadań własnych nałożonych na miasto odpowiada za zapewnienie środków i tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten obszar działań zatwierdza uchwałą Rada Miejska. Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień oraz środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów przemocy domowej w mieście Skórcz w latach 2020-2022.

Tabela 6. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2020-2022

rodzaj	wartość w zł		
	2020	2021	2022
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	113 197,19	126 650,41	139 688,21

Dane Urzędu Miejskiego w Skórczu.

Tabela 7. Środki finansowe przeznaczone w mieście w latach 2020-2022 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej

przeznaczenie	wielkość nakładów (w zł) w poszczególnych latach		
	2020	2021	2022
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów	27 134,74	196 590	335 714

alkoholowych			
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	458,33	7 000	7 000
na przeciwdziałanie przemocy domowej	183,00	2 000	3 000
razem	27 776,07	205 590	345 714

Dane Urzędu Miejskiego w Skórczu.

Środki z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2020-2022 rosły. Podobnie wzrastały środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w latach 2020-2022. Największe kwoty w latach 2020-2022 wydatkowano na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania przemocy domowej pełni **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która w ramach swoich zadań m.in. prowadzi rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego i terapii oraz zachęca członków rodziny do angażowania się w terapię rodzin, gdyż przemoc domowa stanowi o złożonych trudnościach wewnątrzrodzinnych.

Tabela 8. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	5	5	5

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skórczu.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie kontaktowała się w latach 2020-2022 z osobami dotkniętymi przemocą domową, nie składała też zawiadomień do prokuratury o popełnieniu przestępstwa przeciwko osobom stosującym przemoc domową. Dane dotyczące działalności Komisji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Działalność GKRPA w latach 2020-2022 w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w mieście

zakres danych	2020	2021	2022
liczba osób dotkniętych przemocą domową, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	0	0	0
liczba osób stosujących przemoc domową, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skórczu.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w mieście Skórcz przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące z osobami nadużywającymi alkoholu. Do zadań Komisji należą także działania zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W latach 2020-2022 członkowie Komisji przeprowadzili w sumie 10 rozmów motywuujących. W analizowanym okresie skierowali do sądu łącznie 10 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 10. Działalność GKRPA w latach 2020-2022 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście

zakres danych	2020	2021	2022
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	3	4	3
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	3	4	3

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skórczu.

W celu skutecznego przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy domowej oraz eliminowania ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo konieczne jest prowadzenie działań związanych z ich rozwiązywaniem, profilaktyką oraz integracją społeczną osób nimi dotkniętych. Profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje m.in. poprzez wspieranie, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej, potrzeb w zakresie sportu i rekreacji, organizowanie warsztatów, wycieczek, imprez masowych i festynów propagujących zdrowy styl życia, finansowanie kampanii, programów, a także organizowanie i finansowanie szkoleń, jak również zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień.

Praca GKRPA w analizowanym okresie była wyjątkowo trudna z powodu występującej pandemii oraz związanych z nią restrykcji, sprawiających okresową potrzebę odłożenia w czasie osobistych kontaktów z osobami uzależnionymi i ich rodzinami. Pomimo trudności członkowie Komisji spotykali się z osobami potrzebującymi pomocy, wspierano rodziny i udzielano im pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Szczególne wsparcie i dużo uwagi poświęcano dzieciom, które często są świadkami przemocy, co staje się dla nich źródłem traumy.

Celem działania **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy** jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – na

obszarze gminy. W skład Zespołu wchodzi zwykle przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorskiej służby sądowej, organizacji pozarządowych.

Do głównych zadań Zespołu należy:

1. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
2. inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotami,
3. inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
4. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
5. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
6. powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
7. monitorowanie procedury "Niebieskie Karty",
8. przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 (W przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania informuje o prowadzeniu procedury „Niebieskie Karty” zespół interdyscyplinarny obecnego miejsca zamieszkania), oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a (W przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 9e ust. 3, zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania osób, wobec których była realizowana procedura „Niebieskie Karty”, na wniosek zespołu interdyscyplinarnego obecnego miejsca zamieszkania tych osób, przekazuje dokumentację wytworzoną w trakcie procedury „Niebieskie Karty”, prowadzoną przez grupę diagnostyczno-pomocową dotychczasowego miejsca zamieszkania),
9. kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
10. składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia

o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń („Kto uporczywie nie stosuje się do obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny”)

Osoba stosująca przemoc domową, zgodnie z art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, ma obowiązek:

1. zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
2. dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy;
3. ukończyć programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową lub programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;
4. dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

Wybrane dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście Skórcz w latach 2020-2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście Skórcz w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	8	8	8
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	7	6
liczba spotkań grup roboczych ZI	3	40	20
liczba złożonych do ZI formularzy „Niebieskie Karty”	0	7	5
w tym sporządzonych przez Policję	0	5	4
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	0	2	1

liczba zamkniętych procedur „Niebieskie Karty”	0	5	5
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	1	0	2
liczba spraw sądowych zakończonych wyrokiem	–	1	1

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w mieście Skórcz.

Tabela 12. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową podjęte w mieście przez ZI w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba osób stosujących przemoc domową oraz osób przejawiających zachowania agresywne z terenu gminy objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w mieście Skórcz.

W 2022 r. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w mieście Skórcz liczył 8 członków. W ciągu tego roku odbyło się 6 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 20 spotkań grup roboczych, które realizowały zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy. Przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli ogółem 5 procedur „Niebieskie Karty”, w tym 4 zostały sporządzone przez Policję, zaś 1 przez pracowników socjalnych.

Pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej udziela także **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu**, będący instytucją powołaną do wspierania mieszkańców w przezwyciężaniu trudności życiowych, których nie są oni w stanie pokonać samodzielnie, wykorzystując własne zasoby i możliwości. Należą do nich osoby i rodziny doświadczające przemocy, zarówno ofiary, jak i sprawcy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał mieszkańcom informacji o możliwości uzyskania pomocy, wypłacał świadczenia finansowe, wskazywał adresy instytucji wspierających, prowadził pracę socjalną w rodzinie dotkniętej przemocą oraz podejmował działania we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami działającymi w tym obszarze.

W 2022 r. MOPS do realizacji swoich zadań zatrudniał 1 osobę w kadrze kierowniczej, 2 pracowników socjalnych oraz 3 pozostałych pracowników. Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w latach 2020-2022, malała (52 w 2020 r., 52 w 2021 r., 49 w 2022 r.). Liczba osób w rodzinach objętych pomocą MOPS-u w tym okresie także się zmniejszała. Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez MOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2020-2022.

Tabela 13. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w mieście objęci wsparciem MOPS-u w latach 2020-2022

liczba beneficjentów	2020	2021	2022
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	52	52	49
liczba rodzin	48	41	39
liczba osób w rodzinach	122	100	95

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu, wykonując zadania pomocy społecznej w mieście, udziela rodzinom z miasta wsparcia m.in. z powodu przemocy domowej, jak również alkoholizmu lub narkomanii, które niejednokrotnie przyczyniają się do jej wystąpienia. Liczba osób w rodzinach, którym w latach 2020-2022 decyzją administracyjną udzielano wsparcia z powodu alkoholizmu, rosła i wynosiła odpowiednio: 6, 10 i 12 osób w rodzinach. Jeśli chodzi o pomoc udzielaną z powodu narkomanii, to w 2021 r. były to 4 osoby w rodzinie, natomiast w 2022 r. była to 1 osoba. Pomocy z powodu przemocy domowej w analizowanym okresie nie świadczone. Dane zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 14. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w mieście objęci wsparciem MOPS-u z powodu przemocy domowej, alkoholizmu lub narkomanii w latach 2020-2022

rok	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	przemoc domowa	alkoholizm	narkomania	przemoc domowa	alkoholizm	narkomania
2020	0	6	0	0	6	0
2021	0	7	1	0	10	4
2022	0	8	1	0	12	1

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu.

Podstawowym zadaniem pracowników socjalnych MOPS-u w obszarze przemocy jest zebranie informacji i ustalenie diagnozy dotyczącej występowania przemocy, jej form, powtarzalności, nasilenia, sposobów reagowania poszczególnych członków rodziny na przemoc oraz uruchomienie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy. Pracownik socjalny, który styka się z problemem przemocy, musi być wyposażony w niezbędną wiedzę i posiadać umiejętności udzielenia pomocy osobom doznającym przemocy.

Działania pracownika socjalnego w obszarze przemocy polegają na nawiązaniu kontaktu z osobą doznającą przemocy i poinformowaniu jej o przysługujących prawach oraz możliwościach uzyskania pomocy. W sytuacji zagrożenia zdrowia i życia pracownik socjalny

podejmuje działania zmierzające do oddzielenia osoby stosującej przemoc domową od osoby doznającej przemocy, zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa emocjonalnego i socjalno-bytowego osobie doznającej przemocy oraz powiadamia organy ścigania o podejmowaniu lub stwierdzeniu zaistnienia przestępstwa.

Informacje o stosowaniu przemocy może zgłosić do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej każdy, kto ma podejrzenie, iż w rodzinie dochodzi do przemocy. Każde zgłoszenie jest sprawdzane i wyjaśniane przez pracowników socjalnych. Jeżeli zgłoszenie okaże się bezpodstawne, rozpatrywane są ewentualne przyczyny innych trudności, które mogły wpłynąć na postrzeganie rodziny jako doświadczającej przemocy (niezaradność życiowa, niepełnosprawność, choroby członków rodziny, np.: zaburzenia psychiczne, zaburzenia zachowania i inne). W przypadku potwierdzenia występowania przemocy domowej, rodzina jest obejmowana szerszym systemem monitoringu, wsparcia i pomocy przez działające lokalnie instytucje gminne, a jeżeli zachodzi taka potrzeba, również powiatowe.

W wykonywaniu zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony osób doznających przemocy domowej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi miasta, innymi jednostkami organizacyjnymi, ochroną zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą społeczną.

W analizowanym okresie pracownicy MOPS-u na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Edukowano rodziny w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, prowadzono pracę socjalną, udzielano wskazówek, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, uzyskania poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. W latach 2020-2022 r. z usług asystentów w mieście Skórcz korzystało odpowiednio: 3, 6 i 6 rodzin. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystentów rodziny w mieście.

Tabela 15. Asystentura rodziny w mieście w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem	3	6	6
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	9	14	17
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	57	33	30
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	22 359,46	13 808,43	25 165,04

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu.

Mieszkańcy miasta Skórcz mają zapewnioną opiekę w 2 niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej. Lekarz, w związku z wystąpieniem przemocy, ma obowiązek na prośbę poszkodowanego dokonać oceny obrażeń oraz wystawić stosowne zaświadczenie wykazujące uszkodzenia somatyczne i objawy psychiczne, będące efektem doświadczenia przemocy. Jeżeli zachodzi taka potrzeba, udziela pomocy medycznej i kieruje na odpowiednie leczenie pacjenta, który doznał uszczerbku na zdrowiu. Każdorazowo przy zgłoszeniu się osoby doświadczającej przemocy domowej lekarz informuje o możliwościach szukania pomocy i wskazuje właściwe instytucje.

Ważnymi placówkami wsparcia dzieci i młodzieży są szkoły oraz przedszkola i oddziały przedszkolne na terenie miasta. W ramach zajęć opiekuńczych organizowane są koła zainteresowań oraz zajęcia świetlicowe. Placówki zapewniają także zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Wśród uczniów placówek systemu oświaty w mieście prowadzono liczne działania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy. Działania na rzecz dzieci i rodzin przeżywających trudności, przedsięwzięcia profilaktyczne i zapobiegające wykluczeniu społecznemu oraz przeciwdziałające uzależnieniom i patologiom społecznym realizują funkcjonujące na terenie miasta organizacje społeczne, świetlice i kluby sportowe oraz parafie. Między innymi w 2022 r. Świetlica Środowiskowa „Kolorowa Tęcza” prowadziła zajęcia w ustalonym harmonogramie, w których uczestniczyło ogółem około 70 dzieci z rodzin, w których istnieje problem alkoholowy

2.2. PODMIOTY SPOZA MIASTA WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW MIASTA

Teren miasta obsługuje **Posterunek Policji w Skórczu** podległy **Komendzie Powiatowej Policji w Starogardzie Gdańskim**. Według danych udostępnionych na potrzeby

opracowania niniejszego dokumentu przez PP w Skórczu, na terenie miasta Skórcz w 2020 r. stwierdzono ogółem 7 przestępstw, w 2021 r. 27 przestępstw, a w 2022 r. 35 przestępstw. W analizowanym okresie przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie nie stwierdzono. Do najczęściej popełnianych przestępstw w 2022 r. należały: przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece (15 przypadków, o 6 więcej w porównaniu z 2021 r.), przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (7 przypadków, o 1 mniej w porównaniu z 2021 r.), przeciwko życiu i zdrowiu (6 przypadków, o 3 więcej w porównaniu z 2021 r.), z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (6 przypadków, bez zmian w porównaniu z 2021 r.) oraz przeciwko mieniu (1 przypadek, bez zmian w porównaniu z 2021 r.). Dane szczegółowe dotyczące przestępstw w rozbiciu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Przestępstwa odnotowane w mieście w latach 2020-2022

zakres danych	liczba przestępstw		
	2020 r.	2021 r.	2022 r.
stwierdzono ogółem przestępstw:	7	27	35
w tym popełnionych przez nieletnich:	0	0	0
w tym według poszczególnych kategorii:			
przeciwko życiu i zdrowiu	1	3	6
przeciwko wolności	0	0	0
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	0	8	7
przeciwko mieniu	0	1	1
przeciwko rodzinie i opiece	5	9	15
przeciwko wiarygodności dokumentów	0	0	0
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	0	0	0
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	1	6	6

Dane Posterunku Policji w Skórczu.

Policja pełni niezwykle ważną rolę w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, przeprowadzając interwencje domowe. Funkcjonariusze Policji, podejmując czynności wobec rodziny, w której występuje przemoc, mają za zadanie:

- udzielać osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy przedmedycznej,
- organizować niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- podejmować, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na

podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środkami przymusu bezpośredniego i zatrzymania,

- przeprowadzać, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnim lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywać osobę stosującą przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- przeprowadzać na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmować działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową,
- dokonywać niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- informować, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Dane szczegółowe, przekazane przez Posterunek Policji w Skórczu, dotyczące podejmowanych przez funkcjonariuszy Policji działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w mieście Skórcz prezentuje poniższa tabela.

Tabela 17. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie miasta w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba stwierdzonych faktów przemocy	1	3	2
liczba zastosowanych procedur „Niebieskie Karty” – sporządzonych formularzy	0	3	2
liczba osób doświadczonych przemocą domową	0	3	2
w tym kobiety	0		

w tym mężczyźni	0		
w tym nieletni	0		
w tym osoby starsze	0	1	
liczba osób stosujących przemoc domową	0		
w tym kobiety	0		
w tym mężczyźni	0	3	2
w tym nieletni	0		
liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu	0		
w tym kobiety	0		
w tym mężczyźni	0	1	1
w tym nieletni	0		

Dane Posterunku Policji w Skórczu.

Z analizy danych przedstawionych przez Posterunek Policji w Skórczu odnoszących się do mieszkańców miasta Skórcz wynika, że w analizowanym okresie liczba stwierdzonych faktów stosowania przemocy ulegała wahaniom. Wśród osób, które doznały przemocy zdecydowanie przeważały kobiety. Funkcjonariusze stwierdzili też przypadki stosowania przemocy wobec osoby starszej. Stosującymi przemoc byli przede wszystkim mężczyźni, w niektórych przypadkach pozostający pod wpływem alkoholu.

W ramach szeroko rozumianej profilaktyki przedstawiciele Policji uczestniczą w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą, prowadzą pogadanki i prelekcje profilaktyczne, organizują zebrania z mieszkańcami dotyczące bezpieczeństwa w mieście, dokonują sprawdzania oraz obserwacji miejsc szczególnie niebezpiecznych, a także biorą czynny udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o **kuratorach sądowych**, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów mają charakter niematerialny i dotyczą umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej. Teren miasta jest objęty działalnością **Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Starogardzie Gdańskim**. Z nadesłanej informacji wynika, iż brak jest zbiorczych danych dotyczących obszaru gminy miejskiej Skórcz,

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starogardzie Gdańskim jest jednostką powiatową, obejmującą zasięgiem działania mieszkańców gminy miejskiej Skórcz. PCPR

udziela wsparcia osobom i rodzinom będącym w kryzysie psychicznym, w tym dotkniętym przemocą domową. Oferuje bezpłatne poradnictwo w ramach interwencji kryzysowej, szczególnie psychologiczne i rodzinne. Do działań prowadzonych przez tę jednostkę należy m.in. realizacja działań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc. PCPR współpracuje również z Ośrodkami Pomocy Społecznej i innymi instytucjami w sprawach bieżących.

Przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Starogardzie Gdańskim funkcjonuje powiatowy ośrodek interwencji kryzysowej. W 2022 r. 7 mieszkańców powiatu uczestniczyło w realizowanych przez PCPR programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Istotną rolę w zapewnieniu pomocy psychologicznej i diagnozowaniu problemów młodszych mieszkańców miasta odgrywa **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Starogardzie Gdańskim**. W Poradni dzieci mogą korzystać z usług specjalistów – m.in. psychologa, pedagoga, terapeuty oraz logopedy. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i konsultacje, realizuje zadania, m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną.

W roku szkolnym 2022/2023 PPP w Starogardzie Gdańskim objęła wsparciem (badaniem psychologicznym, pedagogicznym, logopedycznym lub z zakresu doradztwa zawodowego) łącznie 80 osób (dzieci i młodzieży) zamieszkałych na terenie miasta Skórcz. Zgłaszane problemy dotyczyły: organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w obszarach edukacji, w tym doradztwa zawodowego oraz funkcjonowania emocjonalno-społecznego. Ponadto w warsztatach profilaktycznych i psychoedukacyjnych realizowanych na terenie szkół w Skórczu (przedszkole, szkoła podstawowa i ponadpodstawowa) w roku szkolnym 2022/2023 brało udział 190 uczniów (brak danych dotyczących liczby uczniów z miasta Skórcz, gdyż nie są prowadzone statystyki ze względu na miejsce zamieszkania uczniów biorących udział w warsztatach). Spośród wszystkich rodziców/opiekunów prawnych biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze pn. „Szkoły dla Rodziców” w roku szkolnym 2022/2023 – 10% stanowili mieszkańcy Skórcza.

Specjalistyczne wsparcie osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz osobom doznającym przemocy świadczą także mieszczące się w Starogardzie Gdańskim: Szpital dla

Nerwowo i Psychiczenie Chorych im. Stanisława Kryzana, SP ZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień oraz Centrum Pomocy Dzieciom Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę.

Wykaz jednostek działających poza gminą miejską Skórcz, które udzielają wsparcia mieszkańcom Skórcza w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Jednostki wsparcia spoza miasta dla osób dotkniętych przemocą domową

lp.	nazwa jednostki	adres instytucji	kategoria osób objętych wsparciem
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ul. Mickiewicza 9, 83-200 Starogard Gd.	każdy mieszkaniec powiatu starogardzkiego, który znalazł się w kryzysie z powodu doświadczania przemocy, utraty zatrudnienia, choroby, śmierci bliskiej osoby itp., w Ośrodku może otrzymać nieodpłatną pomoc i wsparcie
2.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Grunwaldzka 28, 83-200 Starogard Gd.	dzieci i młodzież, rodzice, konsultacje w zakresie problematyki przemocy domowej, uzależnień
3.	Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych im. Stanisława Kryzana w Starogardzie Gd.	ul. Skarszewska 7, 83-200 Starogard Gd.	Oddział leczenia uzależnień z pododdziałem leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych nr V, Oddział terapii uzależnienia od alkoholu nr XX
4.	SP ZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień	ul. Chopina 9, 83-200 Starogard Gd.	osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków, leków i innych środków psychoaktywnych, dotknięte hazardem, a także osoby współuzależnione
5.	Centrum Pomocy Dzieciom Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę	ul. Gen. Hallera 19A, 83-200 Starogard Gd.	m.in. dzieci do 18. roku życia, które doświadczyły przemocy lub wykorzystania seksualnego
6.	Komenda Powiatowa Policji w Starogardzie Gd.	ul. Bohaterów Getta 2, 83-200 Starogard Gd.	mieszkańcy miasta
7.	Sąd Rejonowy w Starogardzie Gd. III Wydział Rodzinny i Nieletnich	ul. Kościuszki 30, 83-200 Starogard Gd.	rodziny objęte nadzorem kuratora w związku z ingerencją sądu w sprawowanie władzy rodzicielskiej
8.	I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich	ul. Kościuszki 30, 83-200 Starogard Gd.	rodziny dysfunkcyjne, nieletni
9.	II Zespół Kuratorskiej	ul. Kościuszki 30,	osoby nadużywające alkoholu, ofiary

	Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach karnych	83-200 Starogard Gd.	przemocy domowej
10.	Prokuratura Rejonowa w Starogardzie Gd.	ul. Kościuszki 6, 83-200 Starogard Gd.	mieszkańcy miasta
11.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk	mieszkańcy miasta
12.	Centrum Psychologiczno-Pastoralne „Więź”	ul. Stefana Kard. Wyszyńskiego 11 83-110 Tczew	rodziny i osoby indywidualne potrzebujące wsparcia w przezwyciężaniu trudności życiowych, problemów psychicznych oraz duchowych

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu i opracowanie własne.

Wśród innych możliwości uzyskania pomocy w związku z przemocą domową lub innych traumatycznych przeżyć wywołujących kryzys w rodzinie warto wymienić możliwość odbicia rozmowy telefonicznej. Kontakt telefoniczny pozwala osobie szukającej wsparcia na zapewnienie anonimowości oraz nie zmusza do bezpośredniego spotkania z pracownikiem instytucji, co może dla wielu osób być krępujące. Poniżej zamieszczono tabelę z wybranymi telefonami, pod którymi można uzyskać wsparcie psychologiczne, porady oraz zostać pokierowanym do właściwych instytucji.

Tabela 19. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady

lp.	instytucja	nr telefonu
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu	58 582 42 56
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy	58 582 42 56
3.	Pelplińskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o.	58 699 80 00
4.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PULS” s.c.	58 560 18 08
5.	Komenda Powiatowa Policji w Starogardzie Gdańskim	47 742 72 22
6.	Posterunek Policji w Skórczu	47 742 72 76
7.	Kocięskie Stowarzyszenie Abstynentów w Skórczu Grupa wsparcia AL.-ANON „Przebudzenie” w Skórczu Grupa wsparcia AA „Adwentus”	609 522 580
8.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starogardzie Gdańskim	58 560 23 20
9.	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR-ze	515 282 745 58 560 23 20 wew. 828, 829, 830
10.	Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych im. Stanisława Kryzana w Starogardzie Gdańskim	58 562 06 00

11.	SP ZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień	58 562 94 93
12.	Centrum Pomocy Dzieciom Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę	515 235 716
13.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Starogardzie Gdańskim	58 562 29 82
14.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Gdańsku	58 326 85 61
15.	Diecezjalny Duszpasterz Rodzin – Kuria Diecezjalna Pelplińska	58 536 12 21
16.	Centrum Psychologiczno-Pastoralne „Więź”	730 133 582
17.	Ogólnopolskie pogotowie dla ofiar przemocy „Niebieska Linia”	800 120 002
18.	Ogólnopolskie pogotowie dla ofiar przemocy domowej „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia	22 668 70 00
19.	STOP – telefon Fundacja Centrum Praw Kobiet dla kobiet dotkniętych przemocą i dyskryminacją	800 107 777 22 621 35 37 600 070 717
20.	Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj przemoc”	800 120 148
21.	Ogólnopolski telefon zaufania dla dzieci i młodzieży	116 111
22.	Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka	800 12 12 12
23.	Telefoniczna Pierwsza Pomoc Psychologiczna	22 425 98 48
24.	Ogólnopolska Poradnia Telefoniczna dla Osób Przeżywających Kryzys Emocjonalny	116 123
25.	Młodzieżowy [i nie tylko] Telefon Zaufania	22 92 88
26.	Pomarańczowa Linia – system pomocy rodzicom, których dzieci upijają się	800 140 068
27.	Telefon Zaufania Młodych	22 484 88 04
28.	Antydepresyjny Telefon Zaufania Fundacji ITAKA	22 484 88 01 22 654 40 41

Dane: opracowanie własne.

3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY DOMOWEJ I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE

W świetle postanowień ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy. W tym

względnie organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego współdziałają również z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy domowej;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Wsparcie rodzin w kryzysie, kształtowanie wzorca rodziny oraz właściwej komunikacji w rodzinie leży w sferze zainteresowań Kościoła rzymskokatolickiego. Jeśli w gminie parafie nie prowadzą poradni życia rodzinnego, wierni należący do danej parafii są informowani o adresie najbliższej poradni rodzinnej oraz godzinach jej funkcjonowania. Poza przygotowaniem narzeczonych do małżeństwa, parafialne poradnie rodzinne świadczą pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzin (małżeńskich, rodzicielskich, wychowawczych) oraz terapię uzależnień (od alkoholu, gier komputerowych, hazardu itp.).

Parafialni doradcy życia rodzinnego współpracują z rejonowymi doradcami, których obszar działania obejmuje jeden lub więcej dekanatów. Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje **Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Diecezjalnej. Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego** powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin.

W 2022 r. na terenie miasta Skórcz funkcjonowała 1 parafia Kościoła rzymskokatolickiego. Poniższa tabela przedstawia dane parafii obejmującej mieszkańców miasta Skórcz.

Tabela 20. Parafia rzymskokatolicka, do której należą mieszkańcy miasta

dekanat	nazwa parafii i adres	działania na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży
skórzecki	Parafia pw. Wszystkich Świętych w Skórczu	Parafia prowadzi poradnię rodzinną dla mieszkańców miasta.

	ul. Kościelna 5, 83-220 Skórcz	W parafii działają następujące wspólnoty: 1. Liturgiczna Służba Ołtarza, 2. Domowy kościół, 3. Chór parafialny, 4. Schola dziecięca, 5. Wiara i Światło „Szpaczki”, 6. Oaza młodzieżowa, 7. Doradcy Życia Rodzinnego, 8. Żywy Różaniec, 9. Wspólnota AA Adwentus.
--	-----------------------------------	--

Dane Urzędu Miejskiego w Skórczu.

Parafia rzymskokatolicka w mieście Skórcz wchodzi w skład dekanatu skórzeckiego przynależącego do diecezji pelplińskiej. Z nadesłanych informacji wynika, iż w parafii funkcjonuje poradnia rodzinna dla mieszkańców miasta, wsparcia udzielają też doradcy życia rodzinnego oraz Wspólnota AA Adwentus.

W Kurii Diecezji Pelplińskiej (ul. Biskupa Konstantyna Dominika 11, 83-130 Pelplin) funkcjonuje Wydział Duszpasterstwa Rodzin oraz Obrony Życia Dziecka Poczętego i Duchowej Adopcji, który zajmuje się m.in. wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie.

Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni ks. kanonik dr Sławomir Ałaszewski (e-mail: rodzinydiecezjipelplinskiej@gmail.com), a diecezjalnych doradców życia rodzinnego Anna i Krystian Kiełpińscy (doradcy.pelplin@gmail.com). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają wiedzę, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

Specjalistyczną pomoc rodzinom i osobom indywidualnym potrzebującym wsparcia w przezwyciężaniu trudności życiowych, problemów psychicznych oraz duchowych świadczy również działające w strukturach diecezji Centrum Psychologiczno-Pastoralne „Więź” (tel. 730 133 582). Centrum zajmuje się także profilaktyką i edukacją w celu promocji zdrowia i propagowania integralnego rozwoju człowieka w jego aspekcie psychicznym, duchowym, fizycznym i społecznym.

4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY

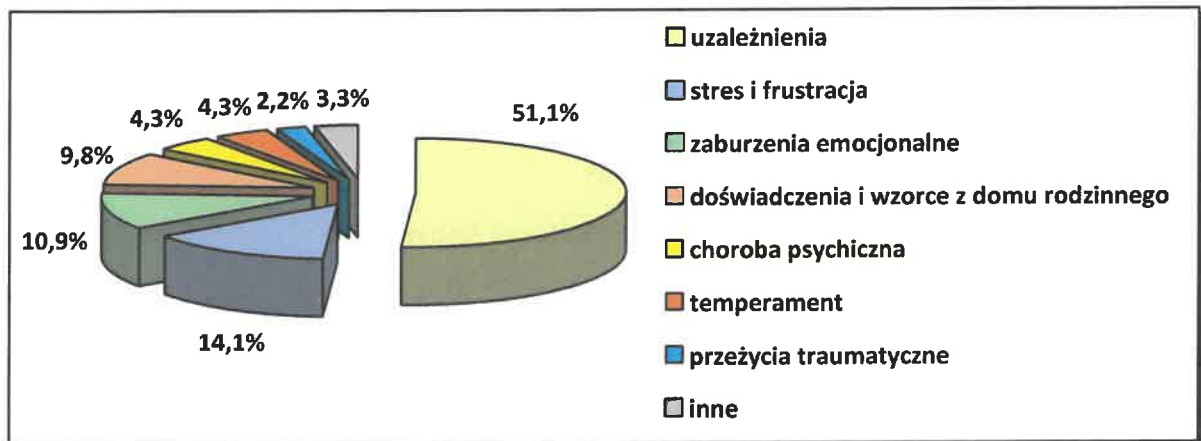
4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach diagnozy problemu przemocy domowej w mieście Skórcz zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej oraz mieszkańców miasta. Do analizy przedłożono w sumie 84 wypełnione

anonimowo ankiety. W pierwszej kolejności zapytano respondentów o najczęstsze przyczyny stosowania przemocy domowej.

W opinii ankietowanych najczęstszą przyczyną stosowania przemocy domowej były uzależnienia (51,1%), stres i frustracja (14,1%), zaburzenia emocjonalne (10,9%) oraz doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego (9,8%), a także choroba psychiczna i temperament (po 4,3%) oraz przeżycia traumatyczne (2,2%). Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

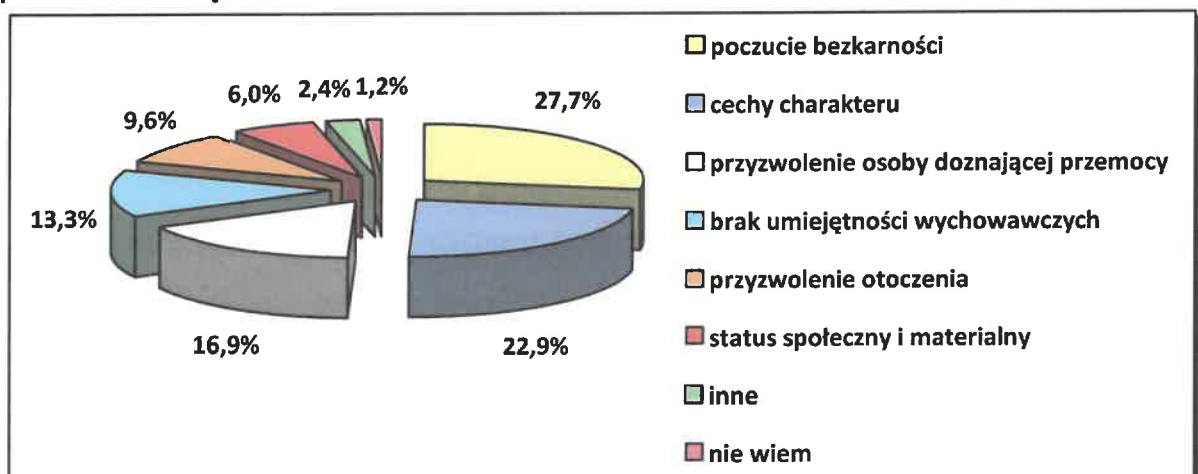
Wykres 3. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy domowej?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W kolejnym pytaniu ankietowani identyfikowali czynniki, które mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową. Najczęściej wskazywanymi przez badanych czynnikami były: poczucie bezkarności (27,7%), cechy charakteru (22,9%), przyzwolenie osoby doznającej przemocy (16,9%), brak umiejętności wychowawczych (13,3%), przyzwolenie otoczenia (9,6%) oraz status społeczny i materialny (6%). Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

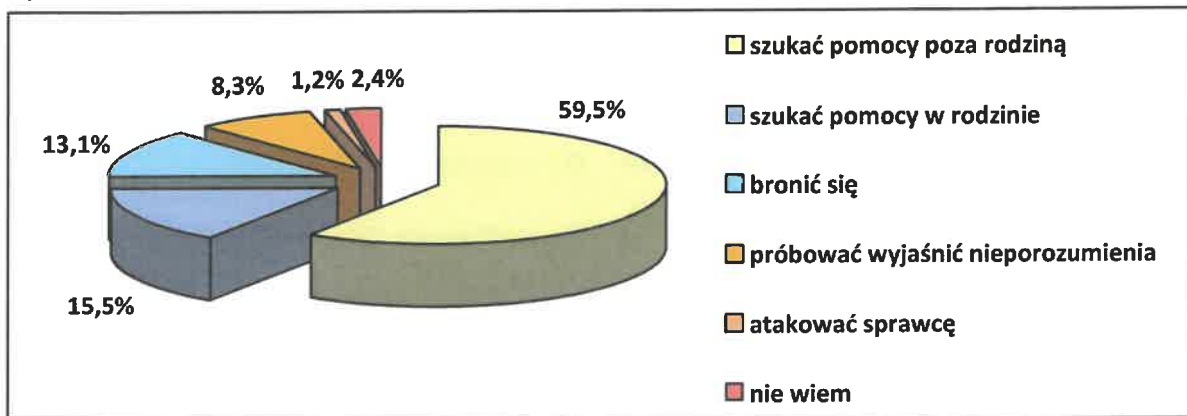
Wykres 4. Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie zawarto także pytanie, jak powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej. Wykres zamieszczony poniżej pokazuje najczęściej wybierane odpowiedzi.

Wykres 5. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej?

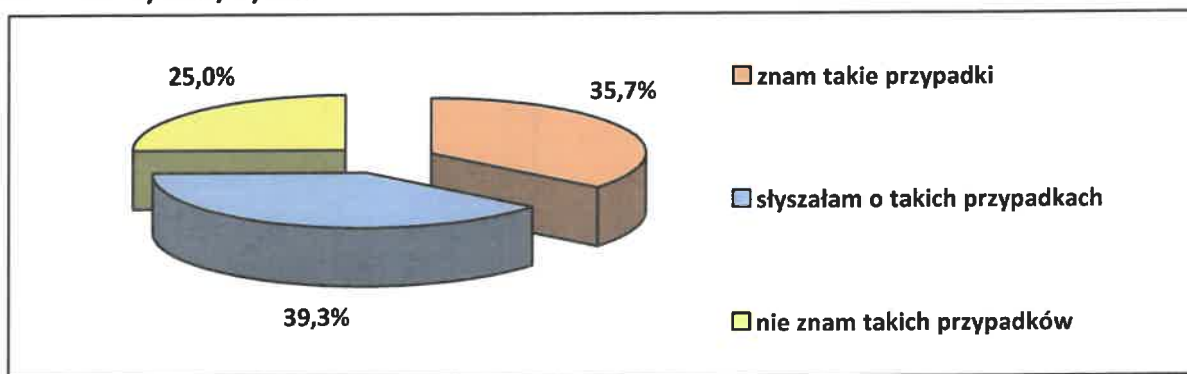

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według najliczniejszej grupy ankietowanych osoby doznające przemocy powinny przede wszystkim szukać pomocy poza rodziną (59,5%), szukać pomocy w rodzinie (15,5%) oraz bronić się (13,1%) lub próbować wyjaśnić nieporozumienia (8,3%), zaś według niewielkiej grupy respondentów atakować sprawcę (1,2%).

Uczestników badania sondowano również w kwestii znajomości przypadków występowania przemocy domowej w mieście. Bardzo niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem trzy czwarte respondentów stwierdziło, iż zna przypadki występowania przemocy domowej w mieście bądź o takich przypadkach słyszało. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 6. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie miasta lub o nich słyszała/słyszał?

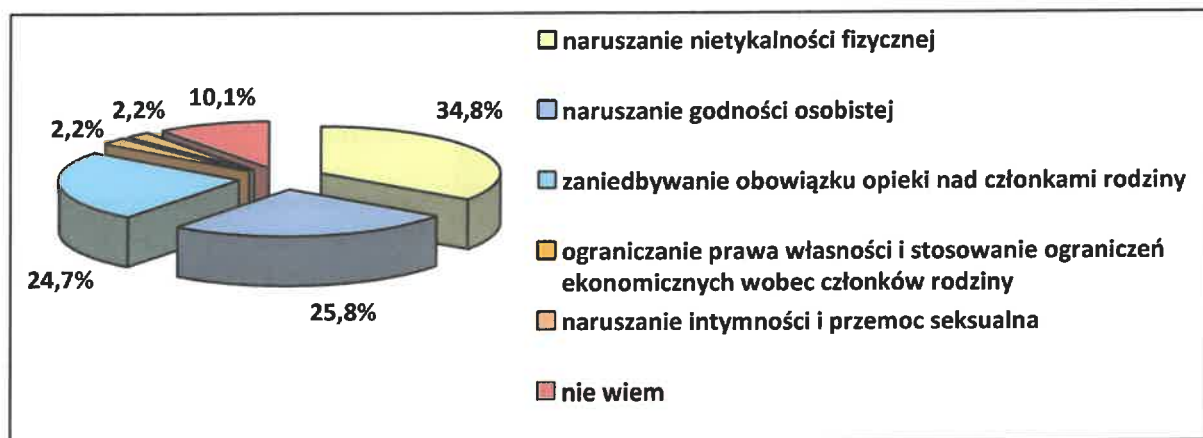

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła form przemocy w rodzinie, które, zdaniem badanych, najczęściej występują w mieście. Uczestnicy ankiety wskazywali w szczególności na naruszanie nietykalności i godności osobistej, zaniedbywanie obowiązku

opieki nad członkami rodziny, a także ograniczenie prawa własności i stosowanie ograniczeń ekonomicznych wobec członków rodziny oraz naruszanie intymności i przemoc seksualną. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

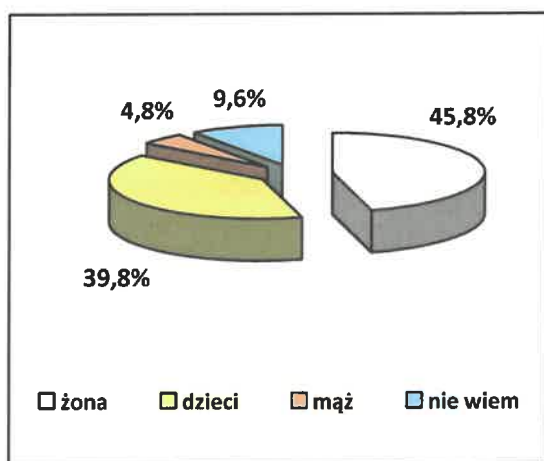
Wykres 7. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w mieście?

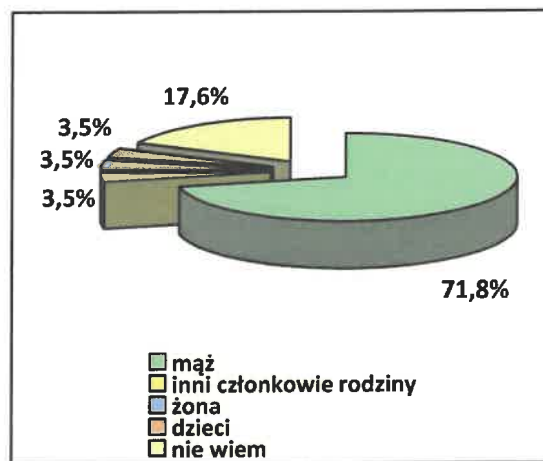
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów ankiety o wskazanie osób doznających przemocy domowej i stosujących przemoc domową. Zdecydowana większość uczestników badania wyraziła opinię, że osobami doznającymi przemocy domowej są żony i dzieci, a osobami stosującymi przemoc są zwykle mężowie. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 8. Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej doznaje przemocy domowej w mieście?

Wykres 9. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej stosuje przemoc domową w mieście?

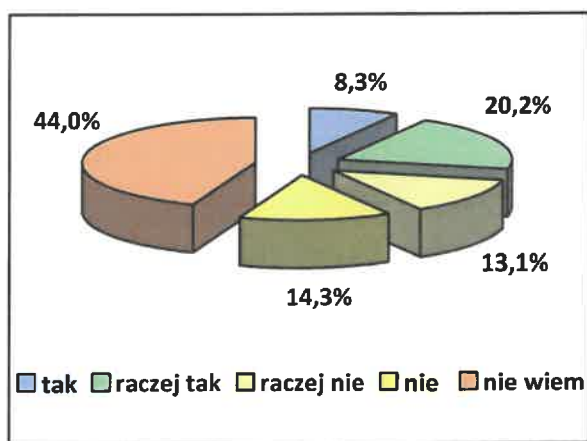

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

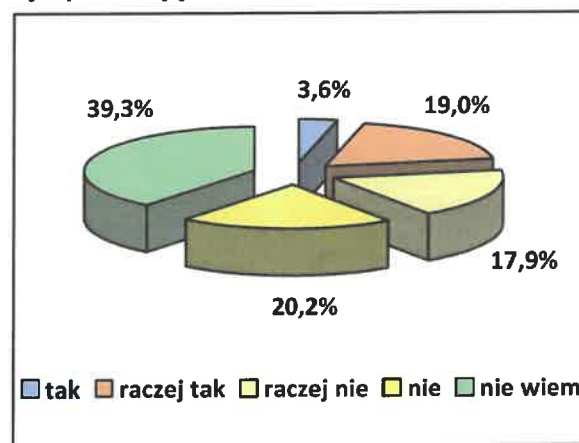
Uczestnicy badania oceniali także ofertę pomocy świadczonej osobom doznającym przemocy domowej oraz działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową. Według 28,5% ankietowanych oferta wsparcia udzielanego osobom doznającym przemocy jest

raczej wystarczająca lub wystarczająca. Jednocześnie 27,4% badanych wyraziło odmienną opinię. Oferty tej nie było w stanie ocenić 44% pytanych. Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową 38,1% ankietowanych uznało za niewystarczające lub raczej niewystarczające. Przeciwnego zdania było 22,6% respondentów. Ponad 39% badanych nie potrafiło tych działań ocenić. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 10. Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w mieście oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej jest wystarczająca?

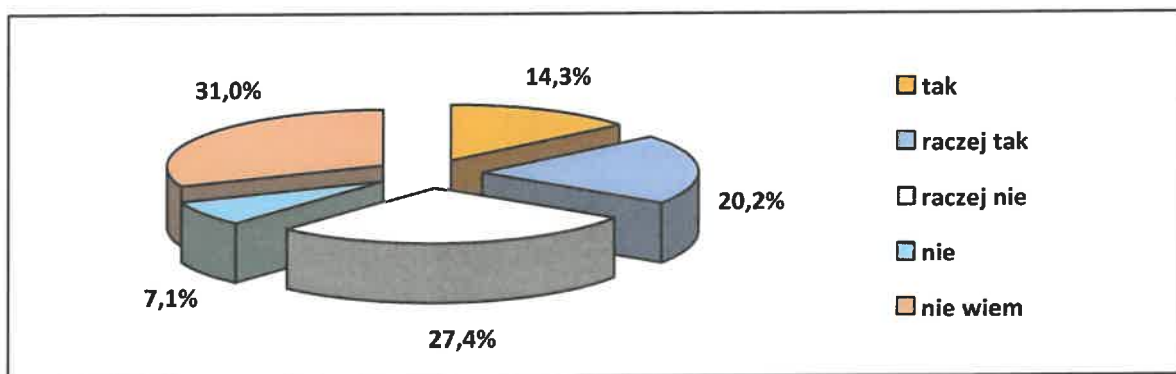
Wykres 11. Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w mieście działania wobec osób stosujących przemoc domową są wystarczające?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania zapytano także, czy przemoc domową postrzegają jako problem społeczny na terenie miasta. Odpowiedzi respondentów na to pytanie rozłożyły się równomiernie, bowiem zdaniem 34,5% ankietowanych przemoc domowa raczej jest lub jest ważnym problemem społecznym na terenie miasta i tyle samo pytanych (34,5%) wyraziło zdanie przeciwne. Opinii w tej sprawie nie miało 31% badanych. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

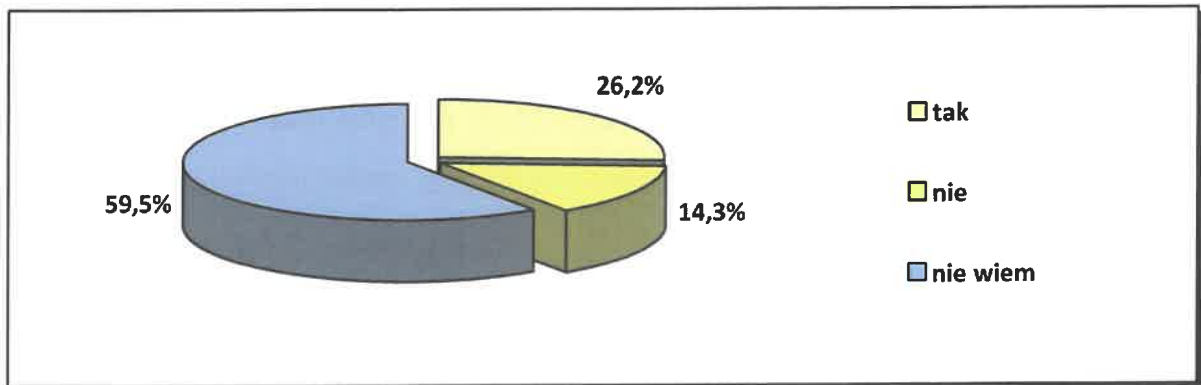
Wykres 12. Czy postrzega Pani/Pan przemoc domową jako istotny problem na terenie miasta?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania zapytano o ryzyko nasilenia się problemu przycięci domowej na terenie miasta. Poniższy wykresy ilustruje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie miasta?

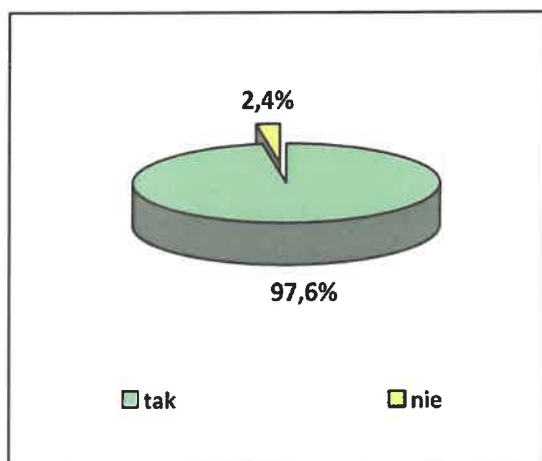

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

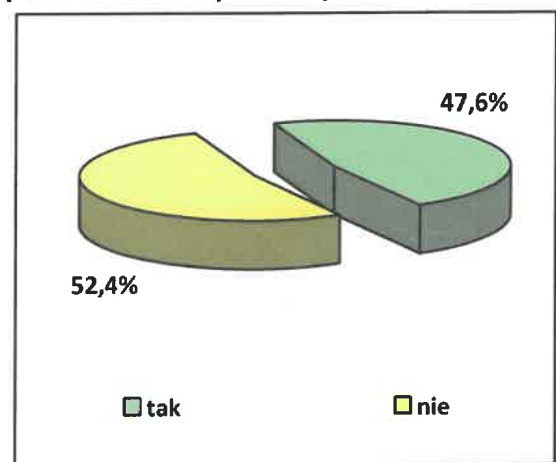
Według 26,2% ankietowanych istnieje ryzyko nasilenia się przemocy domowej, a 14,3% badanych takiego ryzyka nie dostrzega. Wysoki odsetek (59,5%) respondentów nie potrafił tej kwestii ocenić.

W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające badanym ocenić znajomość wiedzy dotyczącej procedury „Niebieskie Karty” oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy. Zdecydowana większość (97,6%) ankietowanych potwierdziła znajomość procedury „Niebieskie Karty”, a 47,6% badanych znajomość Zespołu Interdyscyplinarnego. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 14. Czy słyszała Pani/Pan o procedurze „Niebieskie Karty”?

Wykres 15. Czy słyszała Pani/Pan o działalności w mieście Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania poproszono także o wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w mieście w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na zapewnienie osobom doznającym przemocy pomocy psychologicznej i prawnej, zintensyfikowanie działań policji w tym obszarze oraz reagowanie

na przejawy przemocy, a także ograniczenie liczby placówek sprzedających alkohol. Podkreślano też konieczność prowadzenia kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy, rozszerzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych adresowanych zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do dorosłych oraz zwiększania świadomości społecznej w zakresie problemów i skutków przemocy, a także rozpowszechniania informacji na temat możliwości zgłaszania przypadków stosowania przemocy. Dostrzeżono również potrzebę kierowania osób uzależnionych i stosujących przemoc na leczenie odwykowe i zajęcia korekcyjno-edukacyjne, zapewnienia anonimowości rodzinom dotkniętym problemem przemocy i osobom zgłaszającym takie przypadki, a także uruchomienie całodobowego schroniska dla ofiar przemocy, zintensyfikowanie współpracy jednostek odpowiedzialnych za pracę z rodzinami oraz zaostrzenie kar za stosowanie przemocy.

4.3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział 40 uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu miasta, z czego połowę (50%) stanowiły kobiety, 43% mężczyźni, zaś 7% respondentów nie zadeklarowało swojej przynależności płciowej. Uczniowie w wieku od 13 do 15 lat stanowili 38% uczestników badania, a 55% ankietowanych stanowili uczniowie w wieku od 18 do 19 lat, natomiast 7% badanych nie określiło swojego wieku. Reprezentantami 58% ogółu badanych była młodzież ze szkoły ponadpodstawowej, 38% respondentów to uczniowie szkoły podstawowej, zaś 4% pytanych nie wskazało rodzaju szkoły, do której uczęszcza.

W pierwszej kolejności uczniowie mieli za zadanie wybrać zachowania, które ich zdaniem są przejawem przemocy. Uzyskane wyniki zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 21. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów

rodzaj zachowań	liczba wskazań	odsetek wskazań %
popychanie	29	73%
uderzanie	36	90%
kopanie	34	85%
duszenie	35	88%
szarpanie	29	73%
przypalanie ciała	36	90%
policzkowanie	35	88%
szantaż	36	90%

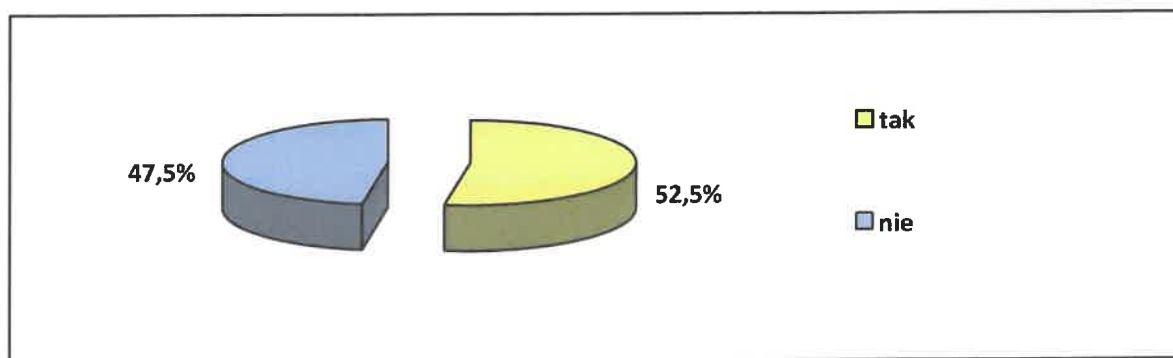
ośmieszanie	30	75%
groźenie	34	85%
nadmierna krytyka	28	70%
szkalowanie w Internecie	29	73%
nękanie sms-ami	30	75%

Dane z badania środowiska uczniowskiego.

Żadne z 13 możliwych do wyboru zachowań przemocowych nie zostało wskazane przez wszystkich ankietowanych uczniów. Wśród najliczniej wskazywanych zachowań, które uczniowie uznali za przejaw przemocy, znalazły się: uderzanie, przypalanie ciała i szantaż (po 90%) oraz duszenie i policzkowanie (po 88%). Najmniejszy odsetek wskazań dotyczył nadmiernej krytyki (70%) oraz nieujętej w tabeli przemocy seksualnej (3%).

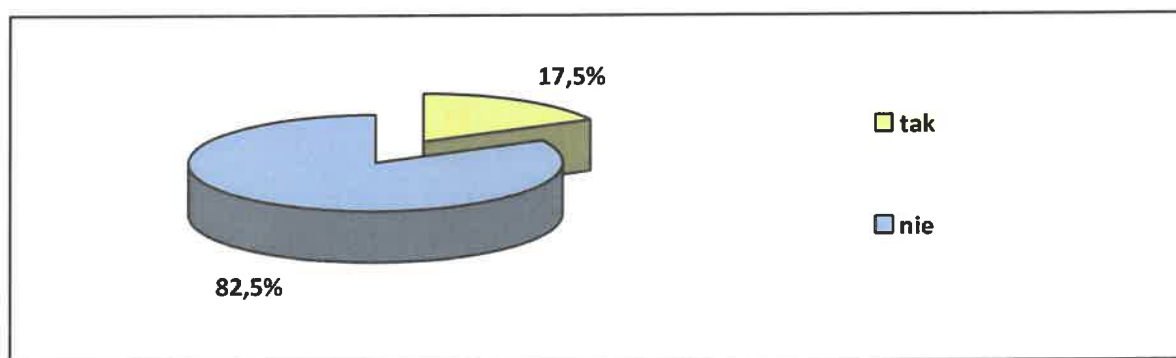
Kolejnym zagadnieniem poddanym ocenie respondentów była kwestia doświadczania przemocy ze strony rówieśników oraz w środowisku rodzinnym. W odpowiedzi na pytanie o przemoc ze strony rówieśników większość (52,5%) uczniów przyznała, że takiej przemocy doświadczyła, zaś 47,5% respondentów odpowiedziało na to pytanie przecząco. Występowanie zjawiska przemocy w domu rodzinnym potwierdziło 7 uczestników badania. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 16. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegóż formy przemocy ze strony rówieśników?

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Wykres 17. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegóż formy przemocy w swojej rodzinie?

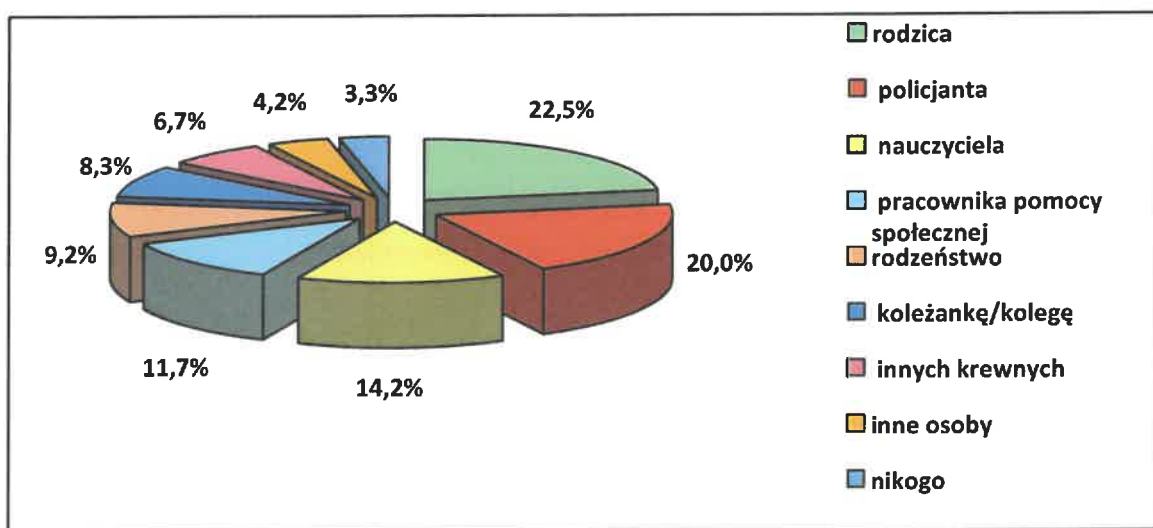
Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

W następnym pytaniu sondowano uczniów, czy słyszeli o przypadkach przemocy w rodzinach swoich znajomych. Większość (55%) respondentów nie ma wiedzy o występowaniu przemocy w domach osób im znanych. Jednak 45% ankietowanych zadeklarowało, że słyszało o przypadkach przemocy w domach osób z ich otoczenia.

Na pytanie: „Czy uważasz, że będąc świadkiem przemocy lub jej doznając, należy kogoś o tym poinformować?“, zdecydowana większość (90%) respondentów odpowiedziała twierdząco. Odmienną opinię wyraziło 10% ankietowanych.

Uczestnicy badania zadeklarowali, że najczęściej swoją wiedzę o przemocę podzieliliby się z rodzicem, policjantem, nauczycielem oraz pracownikiem pomocy społecznej. W dalszej kolejności wymieniono rodzeństwo, koleżankę lub kolegę oraz innych krewnych. Rozkład odpowiedzi w tym zakresie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 18. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy domowej lub była/był świadkiem przemocy domowej?

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Na pytanie: „Czy uważasz, że należy prowadzić akcje i kampanie informacyjne na temat przemocy domowej?“, zdecydowana większość (80%) respondentów odpowiedziała twierdząco. Jednocześnie 20% ankietowanych uważa prowadzenie takich działań za bezzasadne.

Kolejna kwestia dotyczyła uczestnictwa uczniów w zajęciach poświęconych problemom przemocy domowej. Większość (76,3%) ankietowanych stwierdziła, że nigdy nie uczestniczyła w takich zajęciach. Jednocześnie 23,7% respondentów potwierdziło udział w zajęciach związanych ze zjawiskiem przemocy domowej.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące obaw o możliwość doświadczenia przemocy najwięcej badanych (56%) zadeklarowało, że takich obaw nie ma. Niepokój może budzić fakt, iż 21% ankietowanych ujawniło, że obawia się przemocy w szkole, 14% obawia się przemocy rówieśniczej, 7% uczniów obawia się przemocy w swojej rodzinie, zaś 2% uczniów wskazało na przemoc w środowisku zamieszkania.

5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM

W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17), dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Tryb umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177).

Decyzję o odebraniu dziecka pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką, a w miarę możliwości w obecności i przy wsparciu psychologa. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili zapewnienia dziecku ochrony, o zapewnieniu dziecku ochrony i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej.

6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT służy identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu miasta, a jej przedmiotem stały się obszary zdefiniowane hasłowo: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; kapitał społeczny i ludzki.**

OBSZAR I: RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> wsparcie asystenta rodziny dla rodzin 	<ul style="list-style-type: none">

<p>niewydolnych wychowawczo</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • funkcjonowanie na terenie miasta placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową • zapewnianie pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na terenie miasta • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą domową • nienasilająca się w mieście skala zjawiska przemocy domowej • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy domowej 	<ul style="list-style-type: none"> • nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych • rosnąca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie miasta

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa** zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, funkcjonowanie na terenie miasta placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową, zapewnianie pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na terenie miasta oraz inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć, realizując działania strategiczne. Nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych, rosnąca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, jak również brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie miasta

– to kwestie, które należy uwzględnić w pierwszej kolejności w programowaniu działań w tym obszarze.

OBSZAR II: ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień i przemocy domowej wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> • deficyt odpowiednio liczebnej i przygotowanej do pracy z osobami uzależnionymi kadry
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • niewzrastające zagrożenie przestępczością, w tym wśród nieletnich 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • rosnąca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień i przemocy domowej wśród uczniów, a także prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym.

Słabe strony i zagrożenia to z kolei: deficyt odpowiednio liczebnej i przygotowanej do pracy z osobami uzależnionymi kadry, zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, a także wzrost liczby nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki. Wskazane zagrożenia mogą rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń programowych.

**OBSZAR III:
KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI**

mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego 	<ul style="list-style-type: none"> •
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał miasta zapewniający jego rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb w mieście 	<ul style="list-style-type: none"> • niezmnijająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej

Analiza uwarunkowań dla obszaru *kapitał społeczny i ludzki* wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, jak również inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej. Należy także podkreślić dostosowaną do potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej oraz możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego przez pracowników.

Jednakże liczne mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niezmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją, jak również wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej – to istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

III. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Wyniki diagnozy problemów przemocy domowej na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, danych z badań ankietowych oraz analizie SWOT pozwoliły na opracowanie założeń Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Skórcz na lata 2024-2030. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania zjawiska przemocy domowej, jak i zapobiegania temu zjawisku w przyszłości.

1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Skórcz na lata 2024-2030, jest następujący:

Zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy domowej na terenie Gminy Miejskiej Skórcz poprzez podejmowanie działań profilaktycznych, doskonalenie systemu interwencji i wsparcia dla osób doznających przemocy oraz podejmowanie działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją wyznaczonych i przedstawionych poniżej celów operacyjnych oraz działań w następujących obszarach:

Profilaktyka – promowanie wartości wychowania bez przemocy, rozwijanie umiejętności interpersonalnych i wychowawczych.

Edukacja – przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy i jej skutków, informowanie o możliwościach pomocy.

Wspieranie – przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności u osób doznających przemocy, uświadamianie o przysługujących im prawach i możliwościach rozwiązania problemu poprzez pomoc psychologiczną, pedagogiczną i prawną.

Interwencja – przerwanie przemocy, ochrona osób doznających przemocy, izolowanie osób stosujących przemoc od osób doznających przemocy, wdrażanie programów korekcyjno-edukacyjnych lub programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: POMOC OSOBOM I RODZINOM DOŚWIADCZAJĄCYM PRZEMOCY LUB ZAGROŻONYM PRZEMOCĄ.					
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty	
Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.	2024-2030	UM, GKRPA, MOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGOs, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań ZI - liczba rodzin objętych wsparciem ZI 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin 	
Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.	2024-2030	UM, GKRPA, MOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGOs, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób doświadczających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona osób dotkniętych przemocą domową - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy domowej 	
Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom.	2024-2030	MOPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona dzieci w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub 	

Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin dotkniętych przemocą.	2024-2030	MOPS, NGOs, Kościół	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia 	zdrowia w związku z przemocą domową
Specjalistyczne poradnictwo dla osób i rodzin dotkniętych przemocą.	2024-2030	MOPS, GKRPA, PCPR, Kościół	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie bezpieczeństwa psychologicznego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - włączenie społeczne rodzin izolujących się i izolowanych
Praca socjalna z rodzinami, w których występuje przemoc.	2024-2030	MOPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w formie pracy socjalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie rodzin doświadczających przemocy - ograniczenie zjawiska przemocy domowej
Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia.	w razie zaistnienia takiej potrzeby	MOPS, PCPR, Policja, NGOs, Kościół	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, którym udzielono wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom doświadczającym przemocy

<p>Prowadzenie rozmów i kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-educacyjnych.</p>	<p>2024-2030</p>	<p>GKRPA, ZI, MOPS, Policja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych rozmów z osobami stosującymi przemoc - liczba osób stosujących przemoc skierowanych do udziału w programach korekcyjno-educacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie poziomu zagrożenia przemocą domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemoc
---	------------------	---------------------------------	---	---

CEL OPERACYJNY 2.: PROWADZENIE NA TERENIE MIASTA DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH, INFORMACYJNYCH I EDUKACYJNYCH MAJĄCYCH NA CELU ELIMINOWANIE ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
<p>Upowszechnianie informacji o instytucjach i organizacjach świadczących pomoc osobom doświadczającym przemoc domowej oraz osobom stosującym przemoc i będącym świadkami przemoc.</p>	<p>2024-2030</p>	<p>MOPS, GKRPA, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, Policja, NGOs, Kościół</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom
<p>Prowadzenie pogadanek, prelekcji na temat przemoc domowej.</p>	<p>2024-2030</p>	<p>GKRPA, ZI, MOPS, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, PPP, Policja, NGOs, Kościół</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba pogadanek i prelekcji - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie umiejętności zapobiegania problemom dotyczącym rodzinę - zmiana świadomości społecznej
<p>Przeprowadzanie akcji profilaktycznych, organizowanie imprez</p>	<p>2024-2030</p>	<p>UM, RM, MOPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - zmiana nastawień do problemu przemoc domowej

kulturalnych i sportowych z uwzględnieniem kwestii przeciwdziałania przemocy domowej.		sportowo-rekreacyjne, NGOs, Kościoł		- zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy domowej
Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny i promowanie potrzeby zachowania odpowiednich relacji wśród jej członków.	2024-2030	UM, RM, MOPS, GKRPA, Zi, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, PPP, NGOs, Kościoł	- liczba podjętych działań - liczba uczestników	- wzmocnienie rodzin - eliminowanie zjawisk zakłócających prawidłowe funkcjonowanie rodzin - przywracanie właściwych relacji w rodzinie
Podjęcie działań zmierzających do rozładowania stresu i agresji w środowisku dzieci i młodzieży poprzez sport i uczestnictwo w kulturze.	2024-2030	UM, RM, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, NGOs	- liczba podjętych działań - liczba uczestników	- wyzwalanie pozytywnych emocji - integrowanie środowiska dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.	2024-2030	UM, GKRPA, MOPS, Zi, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, NGOs, Kościoł, społeczność lokalna	- liczba podjętych działań	- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 3.: DOSKONALENIE KOMPETENCJI KADR SAMORZĄDOWYCH I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Doskonalenie kompetencji zawodowych pracowników	2024-2030	UM, MOPS, GKRPA, Zi, PCPR, Policja, placówki ochrony	- liczba odbytych szkoleń	- podwyższenie kompetencji służb

<p>pomocy społecznej w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom doznającym i zagrożonym przemocą.</p>	<p>zdrowia, SR, PR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba pracowników doskonalących kwalifikacje 	<p>społecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem
<p>Organizowanie szkoleń i warsztatów dla kadry pedagogicznej na temat problemów przemocy domowej i problemów agresji w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.</p>	<p>placówki przedszkolne, placówki oświatowe, PPP</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zajęć - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie kompetencji kadr pedagogicznych w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym i zagrożonym przemocą. - eliminowanie zachowań agresywnych w środowisku uczniowskim
<p>Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach nakierowanych na kwestie przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy domowej.</p>	<p>UM, GKRPA, MOPS, ZI, placówki oświatowe, Policja, NGOs, społeczność lokalna</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań - liczba podmiotów objętych wsparciem 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa skuteczności oddziaływań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej

CEL OPERACYJNY 4: WSPÓŁPRACA PODMIOTÓW NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE MIASTA.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
<p>Integrowanie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy</p>	<p>2024-2030</p>	<p>UM, RM, MOPS, GKRPA, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań - liczba osób i rodzin korzystających ze 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom

domowej w mieście poprzez stałą współpracę podmiotów działających na terenie miasta i podmiotów spoza miasta wspierających mieszkańców.		placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, Policja, SR, PR, PCPR, PPP, NGOs, Kościoł mieszkańców.	wsparcia pomocy społecznej z powodu uzależnień i przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą
Poszerzenie współpracy podmiotów w zakresie wzmacniania kondycji rodzin zamieszkujących w mieście i eliminowania niekorzystnych zjawisk mających wpływ na komfort i jakość ich życia.	2024-2030	UM, RM, GKRPA, ZI, MOPS, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, NGOs, Kościoł	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - utrwalenie w świadomości społecznej wzorca rodziny prawidłowo wypełniającej przypisane jej funkcje i wolnej od zachowań patologicznych

Legenda

UM – Urząd Miejski
RM – Rada Miejska
MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy
SR – Sąd Rejonowy
PR – Prokuratura Rejonowa
PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
NGOs – organizacje pozarządowe

IV. REALIZACJA PROGRAMU

1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordinatorem realizacji Programu będzie Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Skórczu. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Burmistrz, Rada Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej, placówki wychowania przedszkolnego, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

2. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Skórczu – koordynatora programu, przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Celem monitoringu będzie badanie, czy realizacja działań przebiega bez zakłóceń. Monitoring realizacji programu umożliwi:

- systematyczną obserwację działań programu,
- weryfikację zgodności założonych celów z osiąganymi efektami,
- ocenę zaangażowania jednostek w realizację działań.

Do monitoringu wykorzystane zostaną wskaźniki realizacji działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów programu. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Z prowadzonego monitoringu zostanie przygotowane sprawozdanie z realizacji Programu, które będzie przedstawione Radzie Miejskiej na sesji do końca marca każdego roku.

Ewaluacja Programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Celem ewaluacji będzie ocena efektywności programu poprzez gromadzenie, analizę i interpretację danych. Ewaluacja zostanie przeprowadzona po drugim i czwartym roku wdrażania założeń programu na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych z poszczególnych instytucji zaangażowanych w jego realizację, a w szczególności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pozwoli ona na podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Programu.

3. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania działań zawartych w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Skórcz na lata 2024-2030 będą środki własne miasta przewidziane na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy, pomocy społecznej, przeciwdziałania alkoholizmowi, a także środki zewnętrzne pozyskane na realizację programów ostonowych, programów rządowych lub innych, których realizacja pozwoli osiągnąć cele zawarte w niniejszym programie.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy	4
Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za rok 2023	8
Tabela 3. Liczba mieszkańców miasta w latach 2020-2022	16
Tabela 4. Struktura wiekowa mieszkańców miasta w latach 2020-2022	17
Tabela 5. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w mieście	18
Tabela 6. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2020-2022	18
Tabela 7. Środki finansowe przeznaczone w mieście w latach 2020-2022 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej	18
Tabela 8. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2020-2022	19
Tabela 9. Działalność GKRPA w latach 2020-2022 w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w mieście..	19
Tabela 10. Działalność GKRPA w latach 2020-2022 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście	20
Tabela 11. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście Skórcz w latach 2020-2022	22
Tabela 12. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową podjęte w mieście przez ZI w latach 2020-2022.....	23
Tabela 13. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w mieście objęci wsparciem MOPS-u w latach 2020-2022	24
Tabela 14. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w mieście objęci wsparciem MOPS-u z powodu przemocy domowej, alkoholizmu lub narkomanii w latach 2020-2022.....	24
Tabela 15. Asystentura rodziny w mieście w latach 2020-2022	26
Tabela 16. Przepięstwa odnotowane w mieście w latach 2020-2022.....	27
Tabela 17. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie miasta w latach 2020-2022	28
Tabela 18. Jednostki wsparcia spoza miasta dla osób dotkniętych przemocą domową.....	31
Tabela 19. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady.....	32
Tabela 20. Parafia rzymskokatolicka, do której należą mieszkańcy miasta	34
Tabela 21. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów	41
Wykres 1. Struktura ankietowanych według kryterium płci	15
Wykres 2. Struktura respondentów według kryterium wieku	15
Wykres 3. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy domowej?	36
Wykres 4. Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową?.....	36
Wykres 5. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej?	37
Wykres 6. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie miasta lub o nich słyszała/słyszał?.....	37
Wykres 7. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w mieście?	38
Wykres 8. Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej doznaje przemocy domowej w mieście?	38
Wykres 9. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej stosuje przemoc domową w mieście?	38
Wykres 10. Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w mieście oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej jest wystarczająca?.....	39
Wykres 11. Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w mieście działania wobec osób stosujących przemoc domową są wystarczające?.....	39
Wykres 12. Czy postrzega Pani/Pan przemoc domową jako istotny problem na terenie miasta?	39
Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie miasta?	40
Wykres 14. Czy słyszała Pani/Pan o procedurze „Niebieskie Karty”?	40
Wykres 15. Czy słyszała Pani/Pan o działalności w mieście Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy?	40
Wykres 16. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiejś formy przemocy ze strony rówieśników?.....	42
Wykres 17. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiejś formy przemocy w swojej rodzinie?.....	42
Wykres 18. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy domowej lub była/był świadkiem przemocy domowej?	43

U z a s a d n i e n i e

Konieczność opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wynika z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 424), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej”.

Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do zniwelowania problemu przemocy domowej w gminie oraz zminimalizowania jego skutków.

BURMISTRZ

Janusz Kosecki

